

SENIORILIIKKEEN VAATIMUKSET TULEVALLE HALLITUKSELLE

Senioriliike on erittäin huolestunut ikääntyneiden asemasta. Erityisesti ikäihmisiin suunnatut resurssit ovat jo pitkään olleet alhaisemmalla tasolla kuin muissa pohjoismaissa. Eroa ei mitenkään voidata kaventaa pelkästään hallinnollisilla muutoksilla tai tehokkuutta nostamalla. Hoiva ja hoitotyö on työvoimavaltaista, tarvitaan lisää käsipareja. Nykyinen tilanne niin terveydenhuollossa kuin hoivapalveluissa on osin katastrofaalinen. Tarvitaan merkittävästi lisää resursseja, jotta voimme jatkossakin turvata pohjoismaisen yhteiskunnan perustehtävän- arvokkaan vanhuuden niille, jotka elämäntyönsä pitkälti ovat jo tehneet

- **Seuraavalla hallituskaudella on sitouduttava ikäihmisten, kuntoutus-, hoiva- ja hoitopalvelujen vahvistamiseen reaalisesti yhteensä vähintään miljardilla eurolla.**

Työvoimapula vaikeuttaa merkittävästi hoivapalvelujen saavutettavuutta. Alhainen palkkaus ja työn arvostus ovat osaltaan syynä siihen, että esimerkiksi kotihoito on monin paikoin vaikeutunut ja monet ikäihmiset laitostuvat koteihinsa. Kotihoitoa ei ole saatavilla ja omaishoitajat väsyvät työtaakan alle.

- **Omaishoitajien asemaa on parannettava niin vapaiden kuin toimeentulon osalta. Omaishoito on saatettava työlainsäädännön piiriin. Tuen tasoa on nostettava ja saatettava verovapaaksi 700 e/kk asti. Kotihoidon resursseja on vahvistettava.**

Kotihoidossa on yhä enemmän vanhuksia, joiden selviytyminen edellyttäisi tuettua palveluasumista. Subjektiiivisten oikeuksien piiriä on jatkuvasti laajennettu. Ikäihmiset ovat kuitenkin jätetty pääosin niiden ulkopuolella. Tämä on korjattava ja tarpeen mukaiset oikeudet palveluihin ulotettava myös ikäihmisiin. Nykyinen kotitalousvähennys ei mahdollista sen piirissä olevien palvelujen ostoa niille, joilla ei ole riittävästi verotettavaa tuloa.

- **Hoivapalvelujen rakenne on uusittava, kotipalvelua kehitettävä ja asumispalveluja monipuolistettava.**
- **Ikäihmisillä tulee olla subjektiivinen oikeus tarpeen mukaisiin palveluihin.**
- **Kotitalousvähennyksen rinnalle on kehitettävä hyvinvointialueita velvoittava palveluseteli, jonka omavastuu pienituloiselle on 0 euroa.**
- **Kuntien on järjestettävä maksuttomat kuntoliikuntamahdollisuudet osana terveyden edistämistä.**

Ikääntyneiden toimentulo on usein niukkaa. Palveluasumisen kustannukset saattavat nousta useisiin tuhansiin euroihin. Ikääntyvän koko elämäntyö saattaa mennä palveluasumiseen suojaosuuden jäädessä niin alhaiseksi, että monen osalta riittävät tuskin lääkkeisiin. Samalla kun yhteiskunnassa yhä laajemmin ollaan lasten ja nuorten palveluja tekemässä maksuttomiksi, vanhuspalvelujen maksut ovat erittäin korkeita. Tätä kokonaisuutta lisää hyvin korkeat omavastuut niin lääkkeissä, KELA - kyydeissä kuin palveluissa.

- **Omavastuut on yhdistettävä ja alennettava puoleen nykyisestä tasostaan. On käynnistettävä selvitys siitä, voitaisiinko jatkossa julkisesti rahoitetun palveluasumisen kustannuksia jakaa uudelleen asiakkaan ja yhteiskunnan kesken niin, että asiakas maksaa asumisen ruoan ja siivouksen ja yhteiskunta pitkälti varsinaisen hoivapalvelun.**

Noin kolmannes eläkeläisistä maksaa työeläkkeistään korkeampaa verotusta kuin vastaavan tulotason palkansaajat, kun työeläkemaksua ei oteta huomioon. Työeläkemaksu ei ole vero vaan veroluonteinen

maksu, kuten perustuslakivaliokunta on linjannut. Työeläkemaksua nyt työeläkkeellä olevat ovat koko työuransa maksaneet ja siten osaltaan luoneet pohjaa nykyiselle hyvinvoinnille. Ansiotulojen verotuotosta eläkeläisten osuus on jo lähes neljännes.

- **Palkansaajien ja eläkeläisten verotus on yhtenäistettävä kaikilla tulotasoilla kuten Ruotsissa on toteutettu vuoden 2023 alusta lukien.**

Eläkeläisköyhyys on kansallinen häpeä. Iso osa eläkeläisistä elää hyvin niukan toimeentulon varassa. Joka neljännen vuositulot jäävät alle 15 000 e. Takuueläke on alle 1 000 e kuukaudessa. Monet ikäihmiset joutuvatkin turvautumaan muihin tukiin, kun perustoimeentulo on riittämätön. Eläkeläisten toimeentuloa on vuosien saatossa leikannut myös taitettu eläkeindeksi. Vuodelle 2023 tehty merkittävä korotus ei poista pitkäaikaista heikennystä. Eläkeindeksin perusteet on muutettava suhdanteita kestäväksi.

- **Eläkeläisköyhyys on poistettava hallituskaudella yhteisvoimin. Sen varmistamiseksi on käynnistettävä valmistelu, jossa niin eläkeläisjärjestöt kuin myös Senioriliike ovat mukana. Minimieläkkeisiin on saatava tasokorotus. Työeläkkeiden laskentaperusteita on muutettava esimerkiksi niin, että elinkustannusindeksin ja palkkaindeksi vaikutukset ovat yhtä suuret.**

Ikääntyneiden toimintakyky on jatkuvasti kohonnut samalla kun halukkuus osallistua niin vapaaehtoistoimintaan kuin työelämään on kasvanut. Ikäihmiset tulee nähdä myös yhteiskunnan resurssina, joilla on paljon annettavaa.

- **Ikääntyneiden mahdollisuuksia osallistua yhteiskunnan kehittämiseen ja myös työelämään on kehitettävä niin vero- kuin erilaisin muin helpotuksin, esimerkiksi ikääntyneiden erityisellä palkkatuella.**